

Številka: 007-384/2024

Ljubljana, XX. avgust 2024

EVA 2024-2330-0134

ZADEVA: Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 – predlog za obravnavo – medresorsko usklajevanje

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne..... sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je izdala Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 in jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.

Sklep prejmeta:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Maša Žagar, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,
- Gašper Kosec, vodja Sektorja za trajnostno kmetijstvo.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
(Navedite osebno ime zunanjega strokovnjaka ali firmo in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi predloga predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil. (Navedite s tem povezane stroške, ki bremenijo javnofinančna sredstva ali navedite, da sodelovanje strokovnjaka ni povezano z javnofinančnimi izdatki.)		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
(Navedite imena in priimke ter funkcije ali nazive.)		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Uredba določa izvajanje intervencij v obliki neposrednih plačil iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (v nadaljnjem besedilu: SN SKP 2023–2027), potrjenega z Izvedbenim sklepom Komisije C(2022) 7574 z dne 28. 10. 2022 in sklepom št. C(2023) 6482 z dne 29. 9. 2023 (druga sprememba SN) o odobritvi strateškega načrta SKP za obdobje 2023–2027 za Slovenijo za podporo Unije, ki se financira iz evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, št. CCI: 2023SI06AFSP001.		
Predlog novele uvaja nekatere spremembe pri posameznih intervencijah neposrednih plačil še za leto 2024, ki so potrebne zaradi ugotovitev na zaključenih zahtevkih za leto 2023. Spremembe so potrebne pri shemi Naknadni posevki in podsevki ter shemi Ozelenitev ornih površin preko zime. Pri obeh omenjenih shemah se določi končni datum za umik posevka pred setvijo glavnega posevka v letu, ki sledi v letu po letu oddaje zahtevka. Na ta način se zagotovi pravilnejša izvedba shem. Pri shemi Gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak, t. i. NIZI shema, se doda izjema na površinah, kjer se uveljavlja tudi shema Tradicionalna raba travinja in se s tem zagotovi konsistentnost predpisa, ki že sedaj omogoča kombinacijo omenjenih shem na isti površini. V prilogi 10 Katalog sankcij za sheme SOPO se pri shemi Dodatki za zmanjšanje emisij amonijaka INHIBIT določi sankcija, ki omogoča enakopravnejšo obravnavo zahtevkov.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
Finančna sredstva EU za intervencije v obliki neposrednih plačil so zagotovljena s SN SKP 2023–2027, potrjenim z Izvedbenim sklepom Komisije C(2022) 7574 z dne 28. 10. 2022 in Izvedbenim sklepom Komisije C(2023) 6482 z dne 29. 9. 2023 (druga sprememba SN) o odobritvi strateškega načrta SKP za obdobje 2023–2027 za Slovenijo za podporo Unije, ki se financira iz evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, št. CCI: 2023SI06AFSP001.		
Za izplačila iz naslova intervencije neposredna plačila so zagotovljena sredstva v sprejetem proračunu za leto 2024, projekt 2330-24-0016 Neposredna plačila SN 23–27 na proračunskih postavkah 221645 Strateški načrt SKP 2023–2027 – neposredna plačila – EU v višini 131.580.052,00 EUR. Priloga IX Uredbe 2021/2115/EU določa, da je Slovenija upravičena do izplačila neposrednih plačil 131.530.052 EUR vsako uredbeno oziroma koledarsko leto v obdobju		

2023–2027. To pomeni načrtovanje izplačil iz posameznega proračunskega leta v obdobju 2024–2028 v višini 131.530.052 EUR. Zadnje finančne posledice predvidevamo v proračunskem letu 2028. Skupna vrednost finančnih posledic za celotno obdobje znaša 657.650.260 EUR. Neposredna plačila so izključno sredstva EU in se ne sofinancirajo s sredstvi iz proračuna Republike Slovenije.

Vrednost dodeljenih sredstev za neposredna plačila po posameznih koledarskih letih:

- koledarsko leto 2023 – 131.530.052 EUR, izplačilo v letu 2024,
- koledarsko leto 2024 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2025,
- koledarsko leto 2025 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2026,
- koledarsko leto 2026 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2027,
- koledarsko leto 2027 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2028.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	2330-24-0016 Neposredna plačila SN 23-27	221645 Strateški načrt SKP 2023–2027 – neposredna plačila – EU	-	131.580.052,00 EUR
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE

- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
---	--------------

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- **nevladne organizacije,**
- **predstavniki zainteresirane javnosti,**
- **predstavniki strokovne javnosti.**
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- **v celoti,**
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
--	--------------

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
--	--------------

Mateja Čalušič
ministrica

Na podlagi 10. in 11.a člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22 in 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23) Vlada Republike Slovenije izdaja

**UREDBO
o spremembah in dopolnitvah Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta
skupne kmetijske politike 2023–2027**

1. člen

V Uredbi o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 17/23, 63/23, 113/23, 2/24 in 30/24) se v 1. členu v drugi točki besedilo »[Delegirano uredbo Komisije \(EU\) 2023/813](#) z dne 8. februarja 2023 o spremembi [Uredbe \(EU\) 2021/2115](#) Evropskega parlamenta in Sveta glede dodeljenih sredstev držav članic za neposredna plačila in letne razdelitve podpore Unije za razvoj podeželja po državah članicah (UL L št. 1468 z dne 24.5.2024, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: [Uredba 2021/2115/EU](#));« nadomesti z besedilom »Uredbo (EU) 2024/1468 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi uredb (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 v zvezi s standardi za dobre kmetijske in okoljske pogoje, shemami za podnebje, okolje in dobrobit živali, spremembami strateških načrtov SKP, pregledom strateških načrtov SKP ter izvzetji iz kontrol in sankcij (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/2115/EU);«.

V tretji točki se besedilo »zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/1408 z dne 16. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta glede izplačevanja predplačil za nekatere ukrepe in podporne ukrepe iz uredb (EU) 2021/2115 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 216 z dne 19. 8. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/2116/EU);« nadomesti z besedilom »Uredbo (EU) 2024/1468 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi uredb (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 v zvezi s standardi za dobre kmetijske in okoljske pogoje, shemami za podnebje, okolje in dobrobit živali, spremembami strateških načrtov SKP, pregledom strateških načrtov SKP ter izvzetji iz kontrol in sankcij (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/2115/EU);«.

2. člen

V 24. členu se v sedmem odstavku za prvim stavkom doda nov, drugi stavek, ki se glasi:

» (7) Za GERK se upošteva, da se nahaja na območju evidence, če leži na območju s površino vsaj 10 ar. Če leži na območju z manjšo površino se na GERK izvaja shema EKST.«.

3. člen

V 26. členu se sedmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

» (7) Nosilci kmetijskih gospodarstev, katerih površine GERK z dejansko rabo 1300 so:
- z vsaj 10 ar na območjih traviščnih habitatov metuljev, steljnikov, mokrotnih travnikov, mokrišč in barij, suhih kraških travnikov in pašnikov, območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov ali območjih habitatnih tipov in vrst na območjih Natura 2000 iz uredbe, ki ureja plačila za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega

načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, se na teh površinah trajnega travinja ne smejo vključiti v shemo NIZI;

- z vsaj 10 ar na območjih posebnih traviščnih habitatov iz uredbe, ki ureja plačila za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, lahko na teh površinah trajnega travinja izvajajo shemo NIZI_travinje le za 40 kg dušika na ha iz organskih gnojil na leto;
- vključene na zahtevku za shemo TRT, lahko na teh površinah trajnega travinja izvajajo shemo NIZI_travinje le za 40 kg dušika na ha iz organskih gnojil na leto.«.

Deveti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(9) Plačilo iz sedemnajstega odstavka tega člena se lahko uveljavlja za najmanj 15 m³ porabljenih organskih gnojil na ha, pri čemer se lahko z organskimi gnojili gnoji v več odmerkih na način NIZI. V primeru, da je porabljenih manj kot 15 m³ organskih gnojil na hektar se upoštevajo upravne sankcije v skladu s katalogom upravnih sankcij iz Priloge 10 te uredbe.«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Ne glede na prejšnji odstavek se v primerih iz druge in tretje alineje sedmega odstavka tega člena podpora iz sedemnajstega odstavka tega člena lahko uveljavlja za najmanj 5 m³ in največ 10 m³ porabljenih organskih gnojil na ha, pri čemer se lahko z organskimi gnojili gnoji v več odmerkih na način NIZI.«.

4. člen

V 28. členu se osmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(8) V letu, ki sledi letu za katerega je bil oddan zahtevek za shemo iz tega člena, morajo biti naknadni neprezimni ali prezimni posevki oziroma podsevki oziroma medovita kmetijska rastlina odstranjeni brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev do vključno 15. maja in ne smejo biti prisotni na površini kot glavni posevek, ki je določen z uredbo, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike.«.

5. člen

V 29. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) V letu, ki sledi letu, za katerega je bil oddan zahtevek za shemo iz tega člena, morajo biti prezimni posevki odstranjeni brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev do vključno 15. maja in ne smejo biti prisotni na površini kot glavni posevek, ki je določen z uredbo, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike.«.

6. člen

Priloga 10 se nadomesti z novo Prilogo 10, ki je kot Priloga 1 sestavni del te uredbe.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

7. člen

Postopki, začeti na podlagi Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 17/23, 63/23, 13/23, 2/24 in 30/24), se končajo v skladu s to uredbo.

8. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-384/2024
Ljubljana, XX. avgust 2024
EVA 2024-2330-0134

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

10., 11.a in 12. člen Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23).
2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

/
3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

/
4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu

Uskladitev navedene EU zakonodaje z zadnjimi spremembami.

K 2. členu

Shema EKST se ne sme izvajati na območju evidence HTV, ker bi lahko prišlo do konkuriranja nadstandardnih intervencij. S spremembo se jasneje določi, v katerih primerih se šteje, da GERK leži v evidenci HTV.

K 3. členu:

Pri shemi Gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak, t. i. NIZI shema, se doda izjema na površinah, kjer se hkrati uveljavljata shema NIZI in shema Tradicionalna raba travinja (t. i. shema TRT) in se s tem zagotovi konsistentnost predpisa, ki že sedaj v prilogi 6 omogoča kombinacijo omenjenih shem na isti površini. Ta uskladitev je potrebna, saj shema TRT dopušča največ 40 kg N iz organskih gnojil na ha letno (to je 10m³ N iz organskih gnojil na ha), kar pomeni, da je potreben odmik od pravila za NIZI, kjer mora nosilec na prijavljeni površini zagotoviti vsaj 15m³ organskih gnojil na hektar. V devetem in desetem odstavku se črta besedilo, da se manjša količina upošteva za preračun upravičenih površin, saj se manjša količina ugotovi ob kontroli na kraju samem in se upošteva kot znižanje skladno s Katalogom kršitev. Skladno s spremembo se uskladi še Katalog kršitev za intervencijo SOPO pri shemi NIZI.

K 4. in 5. členu

Po trenutno veljavni uredbi je pri shemi NPP in ZEL določeno, da naknadni neprezimni ali prezimni posevek ne sme postati glavni posevek v letu, ki sledi letu oddaje prvotnega zahtevka (torej v letu n+1). Definicija za glavni posevek je določena v uredbi, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike in kot splošno pravilo določa, da je to kmetijska rastlina, ki je prisotna pretežni del obdobja od 1. 5. do 31. 7., kar, matematično gledano (oziroma po načelu pretežnosti), pomeni, da je naknadni posevek iz predhodnega leta (n) lahko prisoten še vse do 15. 6., torej

zgolj dva tedna pred zaključkom izplačil za predhodno leto (n) in en dan pred začetkom skrajnega roka za vzpostavitev glavnega posevka za tekoče leto (n+1).

Izkušnje z zahtevki za omenjeni shemi za leto 2023 so pokazale, da ureditev iz trenutno veljavne uredbe, »da naknadni posevek ni prisoten v času glavnega posevka in je pred setvijo glavnega posevka uničen«, poveča možnost nerazumevanja nadstandarda obeh shem (enačenje prakse kmetovanja kot za glavni posevek), kar vodi v nepravilnosti in zavrnitve zahtevkov kot tudi možnost špekulacij posameznikov. Nadalje lahko omenjena ureditev v določenih primerih ogrozi cilje obeh shem, v vsakem primeru pa agenciji povzroča hudo časovno stisko pri preverjanju omenjenih zahtevkov, saj morajo biti vsa izplačila za zahtevke, oddane v letu n, v skladu s 44. členom Uredbe 2021/2116/EU, opravljena najkasneje do 30. 6. leta n +1. Pri obravnavi zahtevkov za leto 2023 se je namreč izkazalo, da je nekaj mejnih primerov, da so nosilci KMG ravno na dan 15. 6. umaknili naknadni prezimni posevek ali pa so to storili še kakšen dan kasneje, kar pomeni, da je imela agencija zgolj dva tedna časa (ali manj) za izvedbo kontrol. Poleg tega se je izkazalo, da je kar nekaj nosilcev KMG z isto kmetijsko rastlino oziroma posevkom, ki je spadala med beljakovinske rastline, želelo zagotoviti izpolnjevanje pogojev tako za eno izmed omenjenih shem za leto n kot tudi pogoje za vezano dohodkovno podporo za beljakovinske rastline v letu n+1. Opozoriti je treba tudi, da veljavna ureditev po svoje napeljuje nosilce k možnim špekulacijam, da namreč posejejo ozimno žito kot posevek v letu n, ki ga v letu n+1 »povlečejo« (čez skrajni rok 15. 6.) v glavno kulturo oziroma posevek. Če se tako stanje razkrije po izvedbi plačila za leto n (po 30. 6.), mora agencija v teh primerih poseči po izrednih pravnih sredstvih. Ti postopki sicer privedejo do pravno korektnega izplačila, a po drugi strani to zmanjšuje tako adsorpcijo EU sredstev, hkrati pa tako široka ureditev ogroža cilje sheme SOPO, ki morajo med drugimi predstavljati nadstandard v primerjavi z običajnimi neposrednimi plačili. Mejni primeri bi namreč lahko predstavljali že običajno kmetijsko prakso, ko kmetijska rastlina, sejana v jesenskem času leta n, postane glavna kultura v letu n+1. Nenazadnje pa dopuščanje takih mejnih primerov z uredbo ni pošteno niti do nosilcev KMG, saj povzročajo določene nejasnosti, ki vodijo v nepravilnosti pri oddaji zahtevkov in izpolnjevanju pogojev, kot tudi nevspečnosti v primeru obnov postopka izplačila.

V luči opisanega problema tako predlog novele, da je posevek s površine umaknjen do vključno 15. maja leta n+1, uvaja bolj jasna, predvsem pa neposredna pravila za umik naknadnega neprezimnega oz. prezimnega posevka v uredbi za neposredna plačila. Slednje pomeni, da morajo nosilci KMG, ki so oddali zahtevek za shemi NPP ali ZEL v letu 2024, poskrbeti, da bodo naknadni posevki umaknjeni s površine do 15. maja leta 2025. S spremembo nosilcem KMG, ki so oddali zahtevek, ne preprečujemo izvedbe SOPO shem NPP ali ZEL, skrajšujemo le možnost trajanja posevka, ampak zopet ne bistveno in torej ne posegamo v tehnološki cikel kmetovalcev. S predlagano spremembo jasneje sledimo pravilu zagotavljanja nadstandarda pri shemah SOPO, pri čemer v ničemer ne ogrožamo ciljev obeh shem. Končno je treba opozoriti tudi, da bodo imeli nosilci KMG, ki jih bomo z novimi pravili seznanjali po več kanalih (tudi preko SMS sporočil), možnost umika zahtevka NPP (do 15. 11. 2024) in ZEL (do 25. 3. 2025), če bi ocenili, da utegnejo nova pravila zanje predstavljati bistveno spremembo.

K členu 6:

Kmetijska praksa INHIBIT se prvič izvaja z letom 2024. Z dopolnitvijo Kataloga kršitev za Intervencijo SOPO (Priloga 10) pri kmetijski praksi INHIBIT se uvaja bolj enakopraven sistem za primere, ko nosilec KMG z dokazili ne dokaže v celoti zahteve, ki se nanaša na količino dušika pod vplivom inhibitorja.

V katalogu se doda še sankcija v primeru kmetijske prakse KRMDOD, ki izhaja že iz pogojev upravičenosti, navedenih v uredbi, in sicer mora nosilec KMG krave na KMG s krmnim dodatkom krmiti od oddaje zahtevka do zaključka leta. V primeru, da iz dokazil o nakupu izhaja, da so ta kupljena po oddaji zahtevka, tega določila nosilec ni mogel izpolniti in se mu plačilo zniža oziroma ni upravičen do plačila.

V katalogu se pri shemi VGP spremeni raven zavrnitve iz »sheme« na »gnezdo«. S tem se uvede blažji pristop zavrnitve, kadar ima nosilec KMG na isti površini več gnezd, saj se sankcija upošteva le za dotično gnezdo, ki je brez ustreznih dokazil.